

Література

1. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45, № 46-47, № 48. – Ст. 552.

2. ДСТУ 2960-94. Організація промислового виробництва. Основні поняття. Терміни та визначення: наказ Держстандарту України від 23.12.1994 р. № 333. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uas.org.ua/index.php?option=com_terminus&Itemid=194&task=view&id=26622

УДК 347.823.36: 347.466 (045) (043.2)

Рижий В. І., к.ю.н., доцент, Президент,
Рибачок В. А., к.ю.н., доцент, Віце-Президент,
ПП «Юридичне бюро Рижого», м. Київ, Україна

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ІНСПЕКТОРСЬКОГО НАГЛЯДУ ЗА БЕЗПЕКОЮ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ УКРАЇНИ

Важливим фактором, що впливає на забезпечення цивільної авіації України, є фактор стабільності та ефективного функціонування органів державної влади, що регулюють діяльність у галузі авіації, в тому числі й цивільної.

Державне регулювання в галузі безпеки цивільної авіації України направлено на забезпечення захисту діяльності повітряного транспорту та виконання вимог Стандартів та рекомендованих практик ІКАО в галузі безпеки авіації.

Відповідно до п. 1 ст. 10 Повітряного кодексу України [1] безпека авіації складається з безпеки польотів, авіаційної безпеки, екологічної безпеки, економічної та інформаційної безпеки.

З метою забезпечення цивільної авіації уповноважений орган з питань цивільної авіації, відповідно до приписів норм ч. 2 ст. 10 Повітряного кодексу України [1] здійснює комплекс заходів, спрямованих на запобігання виникненню авіаційних подій, серед яких важливу роль відіграють «4) проведення планових та позапланових перевірок, інспектування суб'єктів та об'єктів авіаційної діяльності...» і «8) накладення штрафів та вжиття інших заходів щодо забезпечення безпеки авіації».

На сьогоднішній день відповідно до п. 1 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державну авіаційну службу України» від 8 жовтня 2014 року № 520, надалі – «Положення про Державну авіаційну службу України» [2] уповноваженим органом з питань цивільної авіації є Державна авіаційна служба України.

Тобто, саме Державна авіаційна служба України (ДАСУ) є тим єдиним

державним органом, що відповідає за безпечне здійснення діяльності цивільної авіації. Однією із головних функцій ДАСУ є визначення та розподіл задач між фахівцями, що забезпечують державний нагляд і контроль за додержанням суб'єктами авіаційної діяльності законодавства в галузі авіації, в тому числі Авіаційних правил України.

Необхідно зазначити, що на даний час в нормативному полі України відсутня систематизована законодавча база, що спрямована на встановлення механізму здійснення перевірок та інспектування суб'єктів авіаційної діяльності.

Без відповідної законодавчої бази, розробленої з урахуванням існуючих Стандартів та рекомендованої практики ІКАО в галузі безпеки авіації, щодо проведення інспектування та перевірок суб'єктів авіаційної діяльності, неможливо консолідувати зусилля державних інспекторів та осіб, уповноважених на проведення перевірок для забезпечення цивільної авіації.

Фахівці ДАСУ здійснюють інспектування та перевірки на підставі положень Повітряного кодексу України, Положення про Державну авіаційну службу України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність цивільної авіації України.

Незважаючи на досить велику кількість нормативних актів, що регламентують діяльність цивільної авіації України, основним правовим актом в галузі цивільної авіації залишається саме Повітряний кодекс України.

Однак, Повітряний кодекс України не містить спеціального розділу щодо регламентування питань проведення інспектування та перевірок суб'єктів авіаційної діяльності.

Так, ст. 16 Повітряного кодексу України [1] лише констатує, що державні інспектори та особи, уповноважені на проведення перевірок, на підставі службового посвідчення та спеціального завдання на проведення перевірки зобов'язані проводити перевірки, здійснювати сертифікацію, державний нагляд та контроль з додержанням законодавства, у тому числі авіаційних правил України, та несуть персональну відповідальність за об'єктивність і неупередженість перевірки.

Відповідно до п. 1.3. Положення про державного інспектора з авіаційного нагляду у Державній авіаційній службі України, затвердженого Наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 9 лютого 2010 року № 68 [3] (надалі – «Положення») державний інспектор – це працівник уповноваженого органу з питань цивільної авіації, якому надані повноваження з перевірки діяльності суб'єкта та стану об'єкта авіаційної діяльності і який має посвідчення встановленого зразка.

Розділ II Положення визначає класифікацію посад державних інспекторів.

Так, відповідно до п. 2.1. Положення за напрямками діяльності

встановлюються такі посади державних інспекторів:

- державний інспектор з авіаційного нагляду за безпекою авіації;
- державний інспектор з авіаційного нагляду за льотною придатністю повітряних суден;
- державний інспектор з авіаційного нагляду за льотною експлуатацією.

Так, Положення прямо передбачає, що державний інспектор з льотної придатності проводить інспектування у сфері саме льотної придатності, а державний інспектор з льотної експлуатації у сфері льотної експлуатації, і лише за умови проходження відповідної підготовки – за напрямками державного інспектора з безпеки авіації, крім авіаційної безпеки.

Відповідно до п. 4.1. Положення підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних інспекторів за напрямками діяльності повинні здійснюватися сертифікованими в Україні навчальними закладами цивільної авіації, міжнародними організаціями. Первинну підготовку інспекторів здійснює, як правило, сертифікована ІКАО установа – Інститут ІКАО Національного авіаційного університету.

Саме факт проходження відповідної підготовки дозволяє державному інспектору з льотної придатності або льотної експлуатації здійснювати інспектування за напрямками державного інспектора з безпеки авіації.

Таким чином, класифікація посад державних інспекторів дозволяє здійснювати їм інспектування та перевірки, беручи до уваги саме напрямки їх діяльності, що повинно забезпечувати належний рівень контролю та нагляду за суб'єктами авіаційної діяльності.

Під час організації контролю та нагляду фахівці ДАСУ повинні в першу чергу використовувати новітні інформаційні технології, а не здійснювати інспектування та перевірки, керуючись практикою та досвідом попередніх десятиліть, та матеріалами службових розслідувань, проведених за їх участю. ДАСУ необхідно надати інспекторам відповідні нормативні інструменти для проведення перевірки Системи управління безпекою польотів (СУБП) суб'єктів авіаційної діяльності, зокрема, відповідні Методичні вказівки та/чи Інструкції щодо порядку проведення інспектування або перевірок, в тому числі і дистанційних, суб'єктів авіаційної діяльності.

Важливим напрямком на сьогодні для удосконалення правового регулювання інспекторського нагляду за безпекою цивільної авіації є розробка нормативно-правових актів, що детально будуть регламентувати порядок проведення з боку державних інспекторів Державної авіаційної служби України та осіб, уповноважених на проведення перевірок інспектування та перевірок суб'єктів авіаційної діяльності.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості

Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.

2. Про затвердження Положення про Державну авіаційну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2014 р. № 520 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 82. – Ст. 2332.

3. Про затвердження Положення про державного інспектора з авіаційного нагляду у Державній авіаційній службі України: Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 9 лютого 2010 р. № 68 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 34. – Ст. 1200.

УДК 347.78

Римаренко І. В., старший викладач,
Академія праці, соціальних відносин і туризму, м. Київ, Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА ТВОРИ, РОЗМІЩЕНІ В ІНТЕРНЕТІ

Проблема забезпечення безпеки авторських прав на твори, розміщені в Інтернеті, є доволі актуальною для України. Американська організація Міжнародний альянс інтелектуальної власності заявляє, що Україна входить в десятку країн світу по комп'ютерному піратству. За даними компанії TVS Ukraine регулярно користується Інтернетом кожний четвертий громадянин України, кожний день використовують Інтернет дома 43 % українських громадян.

Забезпечення безпеки авторських прав в Інтернеті потребує ряду заходів:

- створення спеціалізованого суду;
- системна боротьба правоохоронних органів з порушеннями авторських прав;
- підготовка та прийняття нових ефективних нормативних актів протидії порушення авторських прав;
- розвиток і масове впровадження технічних засобів захисту творів;
- встановлення відповідальності провайдерів за фактами порушення авторських прав.

Лише коли Україна матиме чітку систему правового та технологічного захисту, проводитиме системну боротьбу з порушниками авторських прав творів, тоді безпека авторських прав творів, що перебувають у Інтернеті, буде забезпечена.